

شناسایی و رتبه‌بندی عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی دانش‌آموزان کم توان ذهنی استان خوزستان

شهرزاد غالبان^۱، صدیقه حیدری نژاد^{۲*}، امین خطیبی^۳

۱- دبیر تربیت بدنی آموزش و پرورش ۲- دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز ۳- استادیار دانشگاه شهید چمران اهواز

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۲/۱۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۵/۱۹

Identifying and ranking the affective factors in the execution of physical education instructing of mentally retarded students from the perspective of Khuzestan.

Shahrzad Ghalyan^{1*}, Sedigheh Heidarinezhad², Amin Khatibi³

1- Sport Teacher 2- Associate Professor of Chamran university

3- Assistant Professor of Chamran university

Received: (2015/05/01)

Accepted: (2015/08/10)

Abstract

The purpose of this research is to identify and ranking the affective factors in the execution of physical education instructing of mentally retarded students from the perspective of Khuzestan physical education teachers with presenting solutions. The present study is of descriptive-Analytical kind and is a field research. The statistical population of this research includes all the physical education teachers of Khuzestan special schools, i.e. schools of mentally retarded students, which is 46 people that according to the small size of the statistical population, the total population was considered as the statistical sample (N=n=46). Data collection tools included researcher-made questionnaire about having 35 questions in five areas. The face validity of questionnaire was tested by 14 professors and experienced experts of physical education. For reliability, the questionnaire was distributed among 25 teachers in special schools and alpha 0/91 respectively. Descriptive statistical methods were used to describe the research variables and inferential statistical methods were used to test the hypotheses and a significant level ($\alpha=0.05$) was determined. The findings of the research showed that from the perspective of the teachers, the general prioritizing of affecting factors include the characteristics of physical education teachers, physical education facilities and equipment, the method used in physical education instruction, the method of evaluating it and its content. Based on the results of the research, it is recommended to directors of education and principals that a special attention should be given to the characteristics of the teachers and the related facilities and equipment in order to effectively help mentally retarded students to develop physically and mentally through affective execution of physical education.

Keywords

Students, Mentally retarded, teaching of physical education

چکیده

هدف از تحقیق حاضر شناسایی و رتبه‌بندی عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی دانش‌آموزان کم توان ذهنی استان خوزستان بود. پژوهش حاضر توصیفی - تحلیلی و به روش میدانی انجام شده است. جامعه آماری تحقیق کلیه دبیران ورزش مدارس استثنایی استان خوزستان بودند. با توجه به کوچک بودن جامعه آماری، کل جامعه به عنوان نمونه در نظر گرفته شد ($N=n=46$). ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته شامل ۵ حیطه و ۳۵ سوال بود. روایی صوری پرسشنامه توسط ۱۴ نفر از اساتید و دبیران با سابقه تربیت بدنی بررسی شد. برای انجام پایایی، پرسشنامه بین ۲۵ نفر از دبیران مدارس استثنایی توزیع شد و آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۱ محاسبه شد. روش‌های آمار توصیفی جهت توصیف متغیرهای تحقیق و از روش‌های آمار استنباطی (آزمون فریدمن، یومن ویتنی) جهت آزمون فرضیه‌ها استفاده شد و سطح معنی‌داری ($\alpha=0.05$) تعیین شد. یافته‌های تحقیق نشان داد از دیدگاه دبیران اولویت بندی کلی عوامل به ترتیب شامل ویژگی‌های معلم تربیت بدنی، امکانات و تجهیزات درس تربیت بدنی، روش تدریس درس تربیت بدنی، روش ارزشیابی درس تربیت بدنی و محتوای درس تربیت بدنی می‌باشد. براساس نتایج تحقیق پیشنهاد می‌شود مسئولین آموزش و پرورش و مدیران مدارس استثنایی به ویژگی‌های معلم تربیت بدنی و امکانات و تجهیزات درس تربیت بدنی توجه ویژه نمایند تا از طریق اجرای موثر این درس بتوان به رشد و توسعه ابعاد جسمانی، روانی دانش‌آموزان کم توان ذهنی کمک مضاعف نمود.

واژه‌های کلیدی

دانش‌آموزان، کم توان ذهنی، درس تربیت بدنی

مقدمه

مطابق نیازها و استعدادهای آنها تعدیل شده باشد، می تواند: زندگی کامل تر و رضایت بخش تری را بگذرانند، شناخت بهتری از مسائل خود به دست آورده و سازگاری بیشتری نسبت به آنها از خود نشان دهند، از نظر اجتماعی پیشرفت کنند، از نظر اقتصادی استقلال بیشتری کسب کنند (کرک، جانسون، ۱۳۸۵: ۱۲۴).

خواجهی و همکاران (۱۳۸۶) در تحقیق خود دریافتند برنامه درسی تربیت بدنی دانش آموزان کم توان ذهنی و اهداف و محتوای درس تربیت بدنی، به کارگیری نیروی انسانی متخصص تربیت بدنی استثنایی و نظارت بر حسن اجرای این درس بسیار نامناسب بوده است. کشاورز و همکاران (۱۳۹۲) نگرش معلمان سایر دروس و دانش آموزان به معلمان تربیت بدنی را نامطلوب دانستند. پان و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیق خود دریافتند نوجوانان با معلولیت ذهنی در کلاس های خاص، در زنگ تفریح نسبت به گروه های دیگر (نوجوانان با معلولیت ذهنی در کلاس های عادی و نوجوانان بدون معلولیت) کمتر فعالیت می کردند، همچنین مهرداد (۱۳۹۰) اشاره می کند بازی درمانی (فردی و گروهی) بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان عقب مانده اثر دارد و تاثیر بازی های گروهی بیشتر از بازی های فردی است. شاه میوه اصفهانی و همکاران (۱۳۹۳) تاکید دارد بازی های تیمی فعالیت هایی هستند که برنامه ریزی و انجام آنها در کلاس های تربیت بدنی دانش آموزان کم توان ذهنی کار دشواری برای مدرسین محسوب می شود. نتایج تحقیق ماهر (۲۰۱۲) نشان داد آموزش بازی های گروهی می تواند رفتار سازشی دانش آموزان کم توان ذهنی را بهبود دهد.

آورامیدیس و همکاران (۲۰۰۸) در تحقیق خود دریافتند معلمان تربیت بدنی، نگرش مثبتی نسبت به شرکت دانش آموزان با نیازهای خاص در مدارس معمولی داشتند، از طرفی دانش آموزانی که دارای مشکلات رفتاری و عاطفی بودند به نسبت دانش آموزانی که نیازهای خاص دیگری داشتند نگرانی و استرس بیشتری را در معلمان ایجاد می کردند. اسمیت (۲۰۰۷) در تحقیق خود دریافت معلمان برای اولویت بندی بازی های تیمی سنتی در تربیت بدنی از شرکت بسیاری از دانش آموزان با نیازهای خاص در این نوع بازی ها ممانعت می کند، به جای این که این امر را تسهیل کند قضاوت های معلمان نسبت به شرکت دانش آموزان دارای ناتوانی در کلاس هایشان و پذیرش تدریس به آنها متفاوت بود. این معلمان قبول کردند که به آموزش پیشرفت حرفه ای بیشتری نیازمندند. هاج و

حرکت و فعالیت جسمانی لازمه سلامت عمومی بدن است. با ماشینی شدن زندگی و تغییر در روش زندگی، انسان ها نیاز خود را به حرکت، بیشتر در قالب فعالیت های جسمانی و حرکتی تامین می کند (فراهانی و عبدوی بافتانی، ۱۳۸۳: ۶۹). امروزه دانش تربیت بدنی و علوم ورزشی، در نظام آموزش و پرورش جهان، جایگاهی بس ارزشمند و پر اهمیت یافته است. به طوری که در برنامه و دوره های تحصیلی مدارس با فراهم آوردن فرصت های لازم برای دانش آموزان، آنها را در زمینه های مختلف رشد جسمی، عاطفی، ذهنی و مهارتی یاری می دهد (کاکاوند، ۱۳۹۱: ۷). همچنین از این جهت که برنامه ای است که فرصت هایی را برای یادگیری مهارت های حرکتی فراهم می سازد در برنامه درسی مدارس، منحصر به فرد است (فوکس و همکاران، ۲۰۰۴: ۳۳۷). کلاس درس تربیت بدنی حکم آزمایشگاهی را دارد که طی آن، دانش آموز با وظیفه مهم فراگیری حرکت و یادگیری از طریق حرکت درگیر می شود. هدف اصلی این درس سرگرمی و شادی نیست. ممکن است هدف دانش آموز سرگرمی و شادی باشد ولی معلم نباید چنین هدفی داشته باشد (آزمون و همکاران، ۱۳۸۴: ۸). درس تربیت بدنی و ورزش، بخشی سازنده در برنامه های آموزشی مدارس و وسیله و روشی برای تأمین سلامتی، نشاط و تعادل هیجانی و تربیت اجتماعی است. از این رو دستیابی به چنین اهداف ارزشمندی، فقط از راه تدوین برنامه های نظامدار و هدفمند امکان پذیر است. در تنظیم چنین برنامه ای نیز نمی توان نیازهای فراگیران را نادیده گرفت، بنابراین در دروسی که اثرات عاطفی و اجتماعی خاصی دارند (مانند درس تربیت بدنی) باید نظرات و دیدگاه های مختلف را جویا شد (رضوانی نژاد و همکاران، ۱۳۸۷: ۳۶). از نظر آموزشی کودک استثنایی کودکی است که برای تأمین حداکثر نیازهای تربیتی و آموزشی او باید تغییراتی در شیوه های تربیتی و آموزشی خانواده و در برنامه های مدارس عادی داده شود (افروز، ۱۳۷۴: ۱۷).

هدف از آموزش و پرورش کودکان و دانش آموزان استثنایی فراهم آوردن فرصت های مناسب و امکانات آموزشی ویژه به منظور استفاده از حداکثر توانایی های ذهنی و جسمی کودکان با توجه به ویژگی های عقلانی و جسمانی آنان می باشد (جامی، ۱۳۸۳: ۴). آموزش و پرورش کودکان استثنایی با استفاده از روش های مناسب هم برای فرد و هم برای جامعه ارزشمند بوده است. کودکان استثنایی در سایه یک برنامه آموزشی که

روش تمام شمار انجام شد ($N=n=46$). پرسشنامه محقق ساخته در قالب ۳۵ سوال: شامل مشخصات فردی (سن، جنسیت، رشته تحصیلی، میزان تحصیلات، وضعیت اشتغال، مقطع تدریس، سابقه خدمت و نوع مدرسه) و عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی دانش‌آموزان کم توان ذهنی می‌باشد که با مقیاس پنج ارزشی لیکرت دسته بندی شد. پس از جمع آوری پرسشنامه ها، ۴ پرسشنامه به دلیل مخدوش بودن کنار گذاشته شد و تحلیل داده ها با ۴۲ پرسشنامه انجام شد. روایی صوری پرسشنامه توسط ۱۴ تن از اساتید و کارشناسان باسابقه تربیت بدنی مورد بررسی و تایید قرار گرفته شده است. برای انجام پایایی، پرسشنامه بین ۲۵ نفر از دبیران مدارس استثنایی توزیع شد و آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۱ محاسبه شد؛ و از آزمون کلموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها استفاده شد، روش‌های آمار توصیفی جهت توصیف متغیرهای تحقیق و از روش‌های آمار استنباطی (آزمون فریدمن، یومن ویتنی) جهت آزمون فرضیه‌ها استفاده شد و سطح معنی‌داری ($\alpha=0/05$) تعیین شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها و رسم جداول و نمودارها از کامپیوتر و نرم افزار کامپیوتری SPSS نسخه ۲۱ استفاده شد.

یافته‌های تحقیق

نتایج تحقیق حاضر در دو بخش توصیفی برای ویژگی‌های فردی آزمودنی‌ها و یافته‌های استنباطی برای آزمون فرضیه‌های تحقیق ارائه می‌شود.

جدول ۱. توصیف برخی ویژگی‌های فردی

گروه	فراوانی	درصد
سن - کمتر از ۳۰ سال	۹	۲۱/۴۵
- ۳۱-۳۵ سال	۱۷	۴۰/۵
- ۳۶-۴۰ سال	۱۲	۲۸/۵
- بیشتر از ۴۱ سال	۴	۹/۵۵
رشته تحصیلی		
- تربیت بدنی	۳۷	۸۸/۱
- غیر تربیت بدنی	۵	۱۱/۹
میزان تحصیلات		
- فوق دیپلم و پایین تر	۱	۲/۵
- کارشناسی	۲۹	۶۹
- کارشناسی ارشد و بالاتر	۱۲	۲۸/۵
مقطع تدریس		
- ابتدایی	۲۰	۴۷/۶۲
- دوره متوسطه اول	۱۱	۲۶/۱۹
- دوره متوسطه دوم	۱۱	۲۶/۱۹

همکاران (۱۹۹۵) دریافتند معلمین ورزشی که در گذشته برخورد بیشتری با کودکان کم توان ذهنی داشتند، نسبت به معلمینی داشتند که تجربه‌ی اندکی در این خصوص داشتند یا اصلا فاقد هر گونه تجربه ای بودند، عموماً دید مثبت تری داشتند.

بررسی ها نشان می دهد اگرچه تحقیقات نسبتاً زیادی در مورد درس تربیت بدنی انجام شده است، لیکن تاکنون در مورد عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی مدارس استثنایی کشور بررسی های زیادی انجام نگرفته است، لذا محقق قصد دارد این عوامل را در مدارس استثنایی استان خوزستان در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بررسی کند و به این سوال پاسخ دهد که عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی دانش‌آموزان کم توان ذهنی از دیدگاه دبیران تربیت بدنی استان کدامند؟ محقق امیدوار است نتایج این تحقیق به مسولان تربیت بدنی آموزش و پرورش استثنایی، مدیران سازمان‌های ورزشی معلولین و همچنین به دبیران ورزش مدارس استثنایی کمک نماید.

روش شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از نوع توصیفی - تحلیلی و داده های مورد نیاز توسط پرسشنامه محقق ساخته، تعدادی به صورت میدانی و تعدادی دیگر از طریق پست الکترونیکی جمع آوری گردید. جامعه آماری این تحقیق شامل تمامی دبیران ورزش مدارس استثنایی استان خوزستان، مدارس کم توان ذهنی دارند، می باشد که از این تعداد ۲۴ نفر زن و ۲۲ نفر مرد می‌باشد. با توجه به کوچک بودن حجم جامعه آماری، نمونه گیری به

بدنی و ۱۱/۹٪ غیر تربیت بدنی و نیز ۴۷/۶۲٪ در مقطع ابتدایی، ۲۶/۱۹٪ در مقطع متوسطه اول و ۲۶/۱۹٪ در مقطع متوسطه دوم تدریس داشتند.

خلاصه‌ای از مهمترین ویژگی‌های فردی آزمودنی‌ها در جدول (۱) ارائه شده است که نشان دادند در بین آن‌ها ۲/۵٪ فوق دیپلم و پایین‌تر، ۶۹٪ کارشناسی و ۲۸/۵٪ کارشناسی ارشد و بالاتر بودند. همچنین، رشته تحصیلی آزمودنی‌ها، ۸۸/۱٪ تربیت

جدول ۲. نتایج آزمون فریدمن برای شناسایی عوامل تاثیرگذار بر اجرای درس تربیت بدنی دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی

متغیر	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی	۴	۰/۰۰۱
عامل محتوای درس تربیت بدنی	۷	۰/۰۰۱
عامل روش تدریس درس تربیت بدنی	۷	۰/۰۰۱
عامل روش ارزشیابی درس تربیت بدنی	۳	۰/۰۰۳
عامل امکانات و تجهیزات تربیت بدنی	۶	۰/۰۰۱
عامل ویژگی‌های معلم تربیت بدنی	۷	۰/۰۰۱

بدنی در مدارس استثنایی استان خوزستان از دیدگاه معلمان آنها به لحاظ آماری بطور معنی‌داری متفاوت می‌باشد.

همانطور که در جدول شماره (۲) مشاهده می‌شود، با توجه به سطح معنی‌داری بدست آمده (در سطح معنی‌داری ۰/۰۵)، می‌توان چنین نتیجه گرفت که اولویت‌بندی عوامل درس تربیت

جدول ۳. نتایج آزمون فریدمن در مورد اولویت بندی خرده مقیاس‌های عوامل درس تربیت بدنی دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی

عامل	خرده مقیاس	میانگین رتبه‌ای
عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی بطور کلی	ویژگی‌های معلم تربیت بدنی	۴/۰۷
عامل محتوای درس تربیت بدنی	-در نظر گرفتن ویژگی‌های جسمانی دانش‌آموزان -در نظر گرفتن ویژگی‌های روانی دانش‌آموزان	۵
عامل روش تدریس درس تربیت بدنی	-استفاده از شیوه‌های آموزش نوین برای تدریس -در نظر گرفتن نوع فعالیت دانش‌آموزان با توجه به شرایط -دادن فرصت به دانش‌آموزان برای شناخت بیشتر تکلیف	۵
عامل روش ارزشیابی درس تربیت بدنی	در نظر گرفتن پیشرفت هر دانش‌آموز نسبت به خودش، نه با کل کلاس	۲/۰۷
عامل امکانات و تجهیزات تربیت بدنی	استفاده بهینه از وسایل و تجهیزات ورزشی	۴/۰۲
عامل ویژگی‌های معلم تربیت بدنی	-برخوردار بودن معلم ورزش از آمادگی جسمانی مناسب -حضور معلم ورزش در کلاس با لباس و کفش ورزشی -مهم‌تر بودن ایمنی و حفظ سلامتی دانش‌آموز از پیروزی در مسابقات	۵

تدریس، در نظر گرفتن نوع فعالیت دانش‌آموزان با توجه به شرایط و امکانات، دادن فرصت به دانش‌آموزان برای شناخت بیشتر تکلیف»، درعامل روش ارزشیابی، «در نظر گرفتن پیشرفت هر دانش‌آموز نسبت به خودش، نه با کل کلاس»، در عامل امکانات و تجهیزات، «استفاده بهینه از وسایل و تجهیزات

همانطور که در جدول (۳) مشاهده می‌شود، در متغیر عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی، مؤلفه‌ی «ویژگی‌های معلم درس تربیت بدنی»، درعامل محتوای درس تربیت بدنی، «در نظر گرفتن ویژگی‌های جسمانی و روانی دانش‌آموزان»، در عامل روش تدریس، «استفاده از شیوه‌های آموزش نوین برای

رتبه‌ای، رتبه نخست را به خود اختصاص دادند.

ورزشی»، در عامل ویژگی‌های معلم، «برخوردار بودن معلم ورزش از آمادگی جسمانی و اندام مناسب، حضور معلم ورزش در کلاس با لباس و کفش ورزشی، مهم‌تر بودن ایمنی و حفظ سلامتی دانش‌آموز از پیروزی در مسابقات» با توجه به میانگین

جدول ۴. نتایج آزمون فریدمن عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی

نوع مدرسه	فراوانی	کای اسکوتر	درجه آزادی	سطح معنی داری
دخترانه	۲۱	۲۰	۴	۰/۰۰۱
پسرانه	۲۱	۲۷	۴	۰/۰۰۱

بنابراین بین نظرات معلمین مدارس دخترانه و پسرانه در اولویت بندی عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی دانش‌آموزان کم توان ذهنی تفاوت وجود دارد.

همانطوری که در جدول (۴) مشاهده می‌شود، مقدار $(0/001) = p$ در سطح معنی‌دار $(0/05) < \alpha$ خرده مقیاس‌های عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی به لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد؛

جدول ۵. اولویت بندی تاثیرگذاری عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی دانش‌آموزان کم توان ذهنی در مدارس دخترانه و پسرانه

نوع مدرسه	رتبه	متغیرها	میانگین رتبه ای
دخترانه	۱	ویژگی‌های معلم تربیت بدنی	۳
	۱	امکانات و تجهیزات درس تربیت بدنی	۳
	۱	محتوای درس تربیت بدنی	۳
	۲	روش ارزشیابی درس تربیت بدنی	۲
	۳	روش تدریس درس تربیت بدنی	۱
پسرانه	۱	محتوای درس تربیت بدنی	۴/۰۵
	۲	ویژگی‌های معلم تربیت بدنی	۳
	۲	امکانات و تجهیزات درس تربیت بدنی	۳
	۳	روش ارزشیابی درس تربیت بدنی	۲

است. این مهم با برنامه‌ریزی منطقی و اصولی و با دید درازمدت در سازمان آموزش و پرورش استثنایی و به ویژه در تربیت بدنی سازمان مذکور میسر است (پورسلطانی، ۱۳۸۶:۱).

با توجه به اهمیت زیاد درس تربیت بدنی دانش‌آموزان استثنایی و تاثیری که این درس در رشد و نمو جسمانی، مهارت حرکتی و سلامت عمومی، خصوصاً پیشگیری از معلولیت‌های ثانویه ممکن است داشته باشد و همچنین به نظر می‌رسد که آنان بیش از افراد عادی نیازمند اینگونه برنامه‌های ورزشی هستند، بکارگیری نیروی انسانی متخصص، استفاده از امکانات و تجهیزات ورزشی مناسب و کافی، استفاده از روش تدریس و روش ارزشیابی مناسب و نهایتاً در نظر گرفتن محتوای درس

همانطور که در جدول (۵) مشاهده می‌شود در مدارس دخترانه اولویت اول «ویژگی‌های معلم تربیت بدنی، امکانات و تجهیزات درس تربیت بدنی و محتوای درس تربیت بدنی» با میانگین رتبه‌ای ۳ و روش تدریس درس تربیت بدنی با میانگین رتبه‌ای ۱ در اولویت آخر قرار دارد، در حالیکه در مدارس پسرانه، «محتوای درس تربیت بدنی» با میانگین رتبه‌ای ۴/۰۵ در اولویت اول و روش تدریس درس تربیت بدنی با میانگین رتبه‌ای ۱ در اولویت آخر قرار دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

یکی از نیازهای اصلی دانش‌آموزان استثنایی، نیاز به جنبش، تکاپو، حرکت بدنی و شرکت در فعالیت‌های ورزشی و تفریحی

می‌تواند در اجرای موثر درس تربیت بدنی در مدارس استثنایی مفید واقع شود (حسینی و آشورفیروزکوهی، ۱۳۸۶: ۶۵).

یافته‌های تحقیق نشان داد که اولویت‌بندی کلی عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی دانش‌آموزان کم توان ذهنی استان خوزستان از دیدگاه معلمان آنها به لحاظ آماری بطور معنی‌داری متفاوت می‌باشد که این یافته‌ها با نتایج تحقیق تصدقی و اعتضادی (۱۳۹۰)، حسینی و آشورفیروزکوهی (۱۳۸۶)، خواجوی و همکاران (۱۳۸۶)، ماهر (۲۰۱۲)، هجا و همکاران (۲۰۰۹)، اورامیدیس و همکاران (۲۰۰۸)، هاستینگز و همکاران (۲۰۰۷)، پارکر (۱۹۹۵) و همچنین با تحقیق هاج و همکاران (۱۹۹۵)، همخوان می‌باشد. ولی با تحقیق شاه میوه اصفهانی و همکاران (۱۳۹۳)، مشهدی و هوشنگی (۱۳۹۲)، حوله‌کیان و همکاران (۱۳۹۱)، مهرداد (۱۳۹۰)، ایزدی و همکاران (۱۳۹۰)، ناهمخوان می‌باشد که دلیل احتمالی این ناهمخوانی می‌تواند تفاوت در جامعه آماری، تجربه آزمودنی‌ها، سطح تحصیلات، خصوصیات فردی و همینطور عوامل فرهنگی محل زندگی آزمودنی‌ها و ... باشند. در تبیین این یافته می‌توان اشاره نمود که برنامه‌های تربیت بدنی و ورزش در مدارس باید ضامن رشد و تکامل طبیعی کودک و نوجوان، افزایش قابلیت‌های اجتماعی و روانی و بسط شخصیت او باشد (هاوشکی، ۱۳۹۲: ۱۴). پس محتوای درس باید متناسب با توقعات و انتظارات دانش‌آموزان باشد و آنان پس از شرکت در فعالیت‌های ورزشی احساس رضایت و شادمانی کنند. همچنین کسانی که با دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی سر و کار دارند، باید از هر یک از این ۲ خصوصیت سهم قابل ملاحظه‌ای داشته باشند، زیرا پیشرفت این‌گونه دانش‌آموزان غالباً به کندی صورت می‌گیرد. در عین حال زمانی که نتایج ساعت‌ها کار نمایان می‌شود، برای معلم و شاگرد پاداش بسیار خوبی خواهد بود (آزمون و همکاران، ۱۳۸۴).

بنابراین روش‌های تدریس و ارزشیابی که معلمان در مناطق مختلف با توجه به شرایط (جغرافیایی، اقتصادی، ...) در برنامه آموزشی خود به کار می‌برند، می‌تواند در زندگی دانش‌آموزان، خصوصاً دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی نقش داشته باشد.

یافته‌های تحقیق بیانگر این است که اولویت‌بندی خرده مقیاس‌های عامل محتوای درس تربیت‌بدنی در مدارس استثنایی استان خوزستان از دیدگاه معلمان آنها به لحاظ آماری بطور معنی‌داری متفاوت می‌باشد، این یافته‌ها با نتایج تحقیق مشهدی و هوشنگی (۱۳۹۲)، رضانی‌نژاد و همکاران (۱۳۸۷)، قائینی و بلوچی (۱۳۸۶)، همخوان می‌باشد. ولی با تحقیق شاه میوه اصفهانی و همکاران (۱۳۹۳)، حوله‌کیان و همکاران

(۱۳۹۱)، مهرداد (۱۳۹۰)، تصدقی و اعتضادی (۱۳۹۰)، ناهمخوان می‌باشد؛ که دلیل این ناهمخوانی می‌تواند تفاوت در خصوصیات فردی دانش‌آموزان باشند. در تبیین این یافته می‌توان گفت که یادگیری زمانی به خوبی حاصل می‌شود که مواد آموزشی ارائه شده در هر مقطع سنی بخشی از نیازهای دانش‌آموزان را برطرف کند و مطابق با علایق و ذوق آنان باشد (هاوشکی، ۱۳۹۲: ۶). در نتیجه در ارائه برنامه‌های تربیت بدنی باید هدف عمده‌ای دنبال شود و ما سطح مطلوبی از آمادگی‌های جسمانی و آمادگی‌های حرکتی را برای دانش‌آموزان هر مقطع تحصیلی در نظر بگیریم و سرانجام، با اتخاذ روش‌های معقول در پایان سال تحصیلی به آن اهداف برسیم.

یافته‌های تحقیق نشان داد که اولویت‌بندی خرده مقیاس‌های عامل روش تدریس درس تربیت‌بدنی در مدارس استثنایی استان خوزستان از دیدگاه معلمان آنها به لحاظ آماری بطور معنی‌داری متفاوت می‌باشد که این یافته‌ها با نتایج تحقیق حوله‌کیان و همکاران (۱۳۹۱)، رضوی و همکاران (۱۳۹۰)، مهرداد (۱۳۹۰)، قنبری‌هاشم‌آبادی و سعادت (۱۳۸۹)، شعبانی‌بهار ۲ و همکاران (۱۳۸۶)، هجا و همکاران (۲۰۰۹)، پارکر (۱۹۹۵)، هاج و همکاران (۱۹۹۵)، همخوان می‌باشد. ولی با تحقیق مرلی و همکاران (۲۰۱۲)، شعبانی‌بهار ۱ و همکاران (۱۳۸۶)، ناهمخوان می‌باشد که دلیل احتمالی این ناهمخوانی می‌تواند تفاوت در تجربه و سن آزمودنی‌ها باشد. در تایید این یافته می‌توان گفت تدریس یک مهارت عاطفی، اجتماعی و اخلاقی است که ارتباط زیادی با ویژگی‌های فردی و شخصی معلم دارد. در تدریس، معلم فعالیتی را برای دانش‌آموز انجام می‌دهد (مهدی پور و همکاران، ۱۳۸۷). همچنین روش تدریس به عوامل زیادی مانند نگرش و شخصیت معلم، امکانات و تسهیلات مدرسه، تعداد شاگردان و غیره بستگی دارد که هر معلم با توجه به این موارد می‌تواند روش تدریس متفاوتی را در موقعیت‌های مختلف انتخاب کند.

یافته‌های تحقیق نشان داد که اولویت‌بندی خرده مقیاس‌های عامل روش ارزشیابی درس تربیت‌بدنی در مدارس استثنایی استان خوزستان از دیدگاه معلمان آنها به لحاظ آماری بطور معنی‌داری متفاوت می‌باشد. این یافته‌ها با نتایج تحقیق رضوی و همکاران (۱۳۹۰)، شعبانی‌بهار ۲ و همکاران (۱۳۸۶)، همخوان است. ولی با تحقیق راد (۱۳۹۳)، شعبانی‌بهار ۱ و همکاران (۱۳۸۶)، ناهمخوان می‌باشد که دلیل این ناهمخوانی شاید تفاوت در ابزار اندازه‌گیری و ... باشد. در تبیین این یافته لازم به یادآوری است که اگر دانش‌آموزان از تأثیر فعالیت‌های خود

(۱۳۸۶)، رضوی و همکاران (۱۳۹۰)، ناهمخوان است که از دلایل احتمالی این ناهمخوانی می‌توان به تفاوت در سطح تحصیلات آزمودنی‌ها و ... اشاره نمود. در تایید این یافته می‌توان اشاره کرد که برای معلم خوب تربیت‌بدنی توانایی سازمان‌دهی ضروری است. به نظر می‌رسد معلمین تربیت بدنی به دلیل اینکه بیشتر وقت خود را صرف امور ورزشی و تمرینات جسمانی می‌نمایند، کمتر به مطالعه و امور پژوهشی می‌پردازند و با لباس ورزشی در بین سایر معلمین حضور می‌یابند و کمتر در مباحث علمی شرکت می‌کنند که این عوامل موجب ارزیابی نامطلوب از عوامل علمی و پژوهشی معلمین تربیت‌بدنی می‌گردد. از اینرو ضروری است مسئولین وزارت آموزش و پرورش و تربیت بدنی این وزارتخانه در خصوص نحوه ارتقا سطح علمی و پژوهشی معلمین تربیت‌بدنی نگاه ویژه‌ای داشته باشند و امتیازات خاصی به این بخش از ارزیابی معلمین اختصاص دهند تا معلمین تربیت بدنی در این دو عامل نیز از وضعیت مطلوبی برخوردار گردند (موسوی‌راد و همکاران، ۱۳۹۳: ۶۸).

بطور کلی، اگر بتوان ورزش و فعالیت‌های ورزشی مدارس خصوصا مدارس استثنایی را در کشور تقویت کرد، این امر خواهد توانست منشاء اثرات سودمندی برای ابعاد فرهنگی، آموزشی، تربیتی، اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی و درمانی اقشار مختلف جامعه بویژه افراد کم توان ذهنی باشد. کوشش در جهت شناسایی و برنامه‌ریزی و ایجاد تسهیلات آموزشی هر چه بیشتر برای کودکان و دانش‌آموزان استثنایی که عمدتا به دلیل نیاز فوق‌العاده از اولویت خاصی برخوردارند، گامی در جهت تحقق اهداف مقدس انقلاب فرهنگی است. پس ابتدا می‌بایست به بررسی نقاط ضعف از لحاظ اولویت پرداخت تا علاوه بر رفع نیازهای دانش‌آموزان کم توان ذهنی، معلمان را به تدریس در مدارس استثنایی خصوصا دانش‌آموزان کم‌توان‌ذهنی علاقمند نمود. به طور کلی اهداف آموزش و پرورش استثنایی نباید با هدف‌های کلی آموزش و پرورش عادی تفاوتی داشته باشد فقط در رابطه با کودکان استثنایی این اهداف با تاکید و ویژگی خاصی مد نظر قرار بگیرند. براساس نتایج تحقیق چنانچه به عوامل موثر بر اجرای درس تربیت بدنی، خصوصا ویژگی‌های معلم تربیت بدنی و امکانات و تجهیزات درس تربیت بدنی توجه شود، از طریق درس تربیت بدنی می‌توان به رشد و توسعه ابعاد جسمانی، روانی دانش‌آموزان کم توان ذهنی کمک مضاعف نمود.

اطلاعی به دست نیاورند، علاقه به کوشش و فعالیت را از دست می‌دهند و انگیزه مناسبی برای ادامه آن نخواهند داشت، همچنین یک معلم تربیت بدنی برای اینکه بداند زحماتش در جهت تحقق اهداف تربیت‌بدنی در مدارس چه نتیجه‌ای داشته است، باید طی دوره کلاس، برای آگاهی از نتیجه، کار خود را کنترل و بررسی نماید. زیرا، در غیر این صورت، نتیجه تدریس مورد نظر نامعلوم خواهد بود (هاوشکی، ۱۳۹۲: ۹).

یافته‌های تحقیق بیانگر این است که اولویت‌بندی خرده مقیاس‌های عامل امکانات و تجهیزات درس تربیت بدنی در مدارس استثنایی استان خوزستان از دیدگاه معلمین آنها به لحاظ آماری بطور معنی‌داری متفاوت می‌باشد، این یافته‌ها با نتایج تحقیق شیرینی و همکاران (۱۳۹۰)، شعبانی‌بهار ۱ و همکاران (۱۳۸۶)، شعبانی‌بهار ۲ و همکاران (۱۳۸۶)، حسینی و آشورفروزکوهی (۱۳۸۶)، همخوان می‌باشد. ولی با تحقیق رضوی و همکاران (۱۳۹۰)، ناهمخوان است که از دلایل احتمالی این ناهمخوانی می‌توان به تفاوت در شرایط اقلیمی اشاره نمود. در توجیه این یافته می‌توان گفت اجرای کلاس درس تربیت‌بدنی در فضای روباز به جای سالن سرپوشیده ورزشی، عدم رعایت اصول ایمنی در ساخت فضاهای روباز مدارس، تعرض به حریم فضاهای ورزشی، عدم رعایت اصول بهداشتی و نظافت فضاهای ورزشی و تجهیزات مربوطه، عدم رعایت اصول استاندارد وسایل و تجهیزات ورزشی از چالش‌ها و مشکلات مدارس می‌باشد (نریموسی، اکبری نساجی، ۱۳۸۴: ۳۲)؛ بنابراین باید حیات مدرسه دارای سطح صاف و بدون هر گونه پستی و بلندی باشد، همچنین تجهیزات و لوازم ورزشی مانند میله‌های والیبال، بسکتبال و دیگر تجهیزات کمک آموزشی درس تربیت بدنی باید فاقد برآمدگی زاید و لبه‌های تیز و برنده باشد. امکانات و وسایل ورزشی مورد نیاز ساعت درس تربیت بدنی باید با توجه به تعداد کلاس و دانش‌آموزان تهیه شود و همچنین در ابتدای سال تحصیلی بررسی گردند تا در صورت مستعمل و فرسوده بودن جمع آوری و از دسترس دانش‌آموزان خارج گردد.

یافته‌های تحقیق نشان دادند که اولویت‌بندی خرده مقیاس‌های عامل ویژگی‌های معلم درس تربیت بدنی در مدارس استثنایی استان خوزستان از دیدگاه معلمین آنها به لحاظ آماری بطور معنی‌داری متفاوت می‌باشد، این یافته‌ها با نتایج تحقیق رضوی و همکاران (۱۳۹۰)، خواجوی و همکاران (۱۳۸۶)، هاستینگز و همکاران (۲۰۰۷)، هیکینار و همکاران (۲۰۰۵)، پارکر (۱۹۹۵)، همخوان می‌باشد. ولی با تحقیق، شعبانی‌بهار ۱ و همکاران

منابع

- باقر زاده، محمد رضا، بالویی جامخانه، عزت‌الله، معافی مدنی، رضا (۱۳۸۸). «بررسی وضعیت قابلیت‌های چابکی در سازمان‌های دولتی (مطالعه موردی اداره کل پست مازندران)»، فصلنامه مدیریت، ۷ (۱۸): ۴۲-۵۷.
- جعفرنژاد، احمد؛ شهبایی، بهنام (۱۳۸۶). چابکی سازمانی و تولید چابک. تهران، مهربان نشر: ۸۶-۹۲.
- حاجی عزیزی نادیا، دخت‌عصمتی محدثه، مرادی شیما (۱۳۸۷). «فراموشی سازمانی: رویکردی نوین در مدیریت دانش». فصلنامه علمی پژوهشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران؛ ۲۵ (۲): ۳۳۰-۳۱۷.
- ریبعی مسعود، مشبکی اصغر (۱۳۸۸). «فراموشی سازمانی هدفمند (استراتژیک): اکسیر رقابت‌پذیری در سازمان». فصلنامه علوم انسانی؛ ۱۳ (۸): ۲۱۸-۱۹۴.
- رمضانیان، محمدرحیم؛ ملائی، مینا؛ آسلاان، شکوفه (۱۳۹۲). «بررسی چابکی سازمانی در ادارات ورزش و جوانان استان‌ها». مطالعات مدیریت ورزشی، ۵ (۲۰): ۱۸۵-۲۰۴.
- زنجرچی سیدمحمود، الفت لعی (۱۳۹۱). «نقش فناوری در دستیابی به چابکی در شرکت‌های الکترونیک ایران»، فصلنامه سیاست علم و فناوری؛ ۳ (۱): ۲۴-۴۰.
- صادقیان، رحمت اله؛ یعقوبی، نورمحمد؛ اعزازی، محمد اسماعیل (۱۳۹۱). «بررسی رابطه فراموشی هدفمند با چابکی سازمانی». پژوهش‌های مدیریت عمومی، ۵ (۱۷): ۱۲۰-۱۰۳.
- صفری، مرجان؛ حمیدی، مهرزاد؛ جلالی فراهانی، مجید (۱۳۸۸). «مقایسه ابعاد سازمان یادگیرنده در سازمان تربیت‌بدنی، کمیته ملی المپیک و تربیت‌بدنی آموزش و پرورش». پژوهش در علوم ورزشی، ۲۲: ۱۱۷-۱۲۹.
- کرمی مهتاب (۱۳۸۶). «کاربرد ابزارهای تحلیلگر داده کاوی و متن کاوی در چابکی سازمان‌های مراقبت بهداشتی و درمان». فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت سلامت. ۱۰ (۳): ۱۵-۲۱.
- کلانی، امین؛ ترخانی، عزت‌الله، محمدی شمس‌آبادی، امیرمسعود؛ طیبی، سجاد (۱۳۹۲). «رابطه قابلیت‌های یادگیری سازمانی و چابکی سازمانی در وزارت ورزش و جوانان ایران»، مجله مدیریت منابع انسانی در ورزش؛ ۱ (۱): ۷۵-۸۷.
- محمودوند، محمود (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین فراموشی سازمانی با تغییرات سازمانی در دانشگاه سیستان و بلوچستان، پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت آموزشی، دانشگاه سیستان و بلوچستان. ۵۶-۶۴.
- مشبکی اصغر، بستام هادی، ده‌یادگاری سعید (۱۳۹۱). «ارتقای عملکرد سازمانی از طریق فراموشی سازمانی هدفمند». فصلنامه مدیریت سلامت؛ ۱۵، ۴۵-۵۴.
- مشبکی، اصغر، عندلیب اردکانی، نادر، عندلیب اردکانی داود (۱۳۹۰). «بررسی سبک‌های رهبری بر فراموشی سازمانی هدفمند: رویکردی نوین در مدیریت دانش». فصلنامه مدیریت سلامت؛ ۱۴: ۸۴-۹۳.
- مشبکی، اصغر؛ بستام، هادی؛ ده‌یادگاری، سعید (۱۳۹۱). «ارتقای عملکرد سازمانی از طریق فراموشی سازمانی هدفمند». فصلنامه مدیریت سلامت؛ ۱۵: ۴۵-۵۴.
- Algama, K. (2011). "Creating a culture for organization learning and agility, www.Google.com/url?sa=t&rct=j&q=Algama,+k.
- Holan P., Loren F., Philips. (2004). Organizational forgetting as strategy, sage publications, 2(4):423-433.
- Jiang Y., Fu q. (2010). Management of organizational forgetting in constrictions of organizational absorptive capacity, E-product E-service and E-Entertainment: 1-6.
- Lin C T., Chiu H., Tsen Y. (2006). Agility evaluation using fuzzy logic. Int.J.Production Economics: 101:353-368.
- Sharifi, H. Zhang Z. (2001). Agile manufacturing in practice: Applica on of a methodology, International Journal of Operations & Production Management, 21, (6):772-794.
- Spitzer D. (2007). Transforming Performance Measurement Rethinking the Way We Measure and Drive Organizational Success. American Management Association-Web site: www.amacombooks.org.:18-23